

L Voorlopige Statute, ens:

Die navolgende statute is volgens besluit van die konferensie en in opdrag van die bestuur opgestel deur 'n subkommissie, beoordeel deur die Bestuurslede en vasgestel deur die Uitvoerende Bestuur as 'n konsep ter voorlegging aan die a.s. kongres vir behandeling. Wenke en voorstelle in verband hiermee word graag ingewag. Moontlik sal 'n kort toelichting in die vervolg gepubliseer word. Belangstellendes word versoek om ernstig aandag hieraan te skenk, aangesien die beginsels hier neergelê bereken is om 'n diepgrypende invloed op ons volkswet te oefen en baie populêre voorstelle te werk.

A. Statute

(Vasgestel op die Stigtingskonferensie, Bloemfontein 4 Julie 1929.)

Aanhef: Onder 'n diep besef dat ons op die verskillende terreine van ons volkswet in menig opsig afwyk van die Calvinistiese spoor en onder biddend op sien tot God Drieëinig, dat dit Hom mag behaag om ons poginge te heilig tot sy eer en tot handhawing van sy geopenbaarde wil in Staat en Maatskappy, besluit hierdie konferensie tot die oprigting van 'n Calvinistiese organisasie en maak 'n beroep op alle Kristene in alle kerke wat in hoofsaak die Calvinistiese wêreldbeskouing huldig, om tot die gelede van hierdie organisasie toe te tree.

Art. 1: Naam: Die naam van die organisasie sal wees die Kristelik-Nasionale Bond (van Calviniste in Suidafrika). (N.B. Die laaste woorde staan tussen hakies omdat die betrokke kommissie voorstel om hulle uit te laat.)

Art. 2: Grondslag: Die grondslag van die Bond sal wees die Woord van God, soos geïnterpreteer in die Calvinistiese wêreldbeskouing in ooreenstemming met ons Kristelik-Nasionale volkstraditieses.

Art. 3: Die doel: Die doel van hierdie Bond sal wees om die eise van die onveranderlike beginsels van die Woord van God vir die verskillende terreine van ons moderne volkswet toe te lig en te verwesenlik en om ook saam te werk op internasionale terrein met organisasies van gelyke grondslag.

B. Konsep van Beginselprogram.

Art. 1: Die Bond bely die absolute soewereine gesag van God Drieëinig oor alles sonder enige uitsondering.

Art. 2: Hy glo dat God sy gesag openbaar in die skepping, onderhouding, bestiering en herskepping van alles.

Art. 3: Hy beskou die Heilige Skrif as die onfeilbare beskrywing van die grondfeite en die grondbeginsels van hierdie openbaring.

Art. 4: Hy verstaan hierdie openbaring in die lig van die Calvinistiese lewens- en wêreldbeskouing, soos gegrond op die belydenisskrifte van die Hollandse en Engelse Gereformeerde of Hervormde Kerke en histories ontwikkel in ons Kristelik-Nasionale volkstraditieses.

Art. 5: Hy erken dat die Woord van God vaate beginsels neêrle vir kerk, staat, wetenskap, maatskaplike en persoonlike lewe in alle verhoudinge en dat die menslike rede en wil en die kerklike en politieke mag van volk en owerheid hulle aan hierdie beginsels moet onderwerp.

Art. 6: Hy aanvaar dus slegs 'n afgeleide en beperkte gesag in alle instellings, elk op sy eie terrein, soos van die kerk in kerklike of geestelike sake, van die owerheid in staatkundige sake, van die ouer in huislike sake, ens., maar verlang dat almal saam sal werk tot eer van God, onder die oppergesag van sy Woord.

Art. 7: Hy eerbiedig egter alle gesag op aarde as deur God ingestel, in so ver as dit nie die gebod van God skend of die vryheid van gewete verkrag nie, terwyl hy streef na hervorming volgens die geopenbaarde wil van God.

Art. 8: Hy verwerp op grond van hierdie beginsels uitdruklik alle kerkisme, sektarisme en modernisme, neutraliteit in politiek, wetenskap en onderwys, volksoewereiniteit sowel as staatsowerheiteit; imperialisme, kosmopolitisme en liberalisme; sosialisme, kommunisme en bolsjewisme, en alle bewegings vir oorheersing en emansipasie wat in stryd is met die ewige Woord van God.

Art. 9: Daarteenoor bepleit hy op dieselfde grondslag die vrye ontplooiing van die kerklike lewe onder die geestelike koningskap van Christus, 'n Kristelik-Nasionale politiek sonder gewetensdwang vir andersdenkendes; Skriftuurlike wetenskap en Kristelik-Nasionale onderwys en opvoeding; saamwerking tussen verskillende nasies, rasse en stande in gemeenskaplike belange sonder vermenging of miskenning van hulle besondere eiendommelike; die gesaamlike voogskap van die blanke rasse oor die natuurlike bevolking in Suidafrika; handhawing van die ouerlike gesag, die onskendbaarheid van die Kristelike huisgesin en die verpligting van Kristelike Sabbatsheliging en verder alle optrede in ooreenstemming met die ordinansies van God Almagtig.

C. Program van Akaie. (Konsep).

In ooreenstemming met hierdie statute en beginsel-program bind die Bond hom aan die volgende program van akaie.

Art. 1: Die uithou van sy eie organisasie en die verbreiding van sy beginsels deur woord, geskrif en daad.

Art. 2: Die bevordering van Kristelike wetenskap en van onderwys en opvoeding, volgens die eise van ons Kristelike beginsels, deur die verwydering te probeer bewerk van alle wetlike belemmering daarvan en deur ondersteuning en indien vereis, die oprigting van skole wat die Woord van God in Calvinistiese sin ten grondslag lê aan alle onderwys.

Art. 3: Beskerming van die Kristelike huwelik en die eenheid van die huisgesin teen die gevare verbonde aan 'n valse individualisme, uithuisigheid, vrye liefde, egskedding, geboortebepooring, verkeerde openbare kindersorg, ens.

Art. 4: Bevordering van Kristelike beroepsorganisasies, ter bestryding van uitbuiting, klassestryd, werkeloosheid en staatsosialisme.

Art. 5: Bestryding van die staatkundige en ekonomiese ongelykheid van Afrikaans- en Engelsprekendes en van poginge tot gelykstelling van die nie-blanke bevolking met die blankes; bevordering van die inter-

nasionale selfstandigheid van die Unie van Suidafrika, van plaaslike selfbestuur en van die afsonderlike Kristelike ontwikkeling van die nie-blanke rasse volgens die aard van hulle rastraditieses.

Art. 6: Ondersteuning van die Kristelike kerke as institute vir die bediening van Woord en Sakramente en vir Kristelike liefdadigheid; beskerming en versterking van die Kristelike karakter van ons openbare lewe, o.a. deur bepleiting van private en publieke Sabbatsheliging, maar sonder gewetensdwang.

Art. 7: Bepleiting en verdediging van die selfstandigheid van maatskaplike, staatkundige en kerklike organisasies, elk op sy eie terrein, maar ook van onderlinge saamwerking in gemeenskaplike belang, selfs op internasionale gebied.

D. Konsep-Konstitusie.

Art. 1: Lidmaatskap: Lid van die Bond kan word enige blanke persoon wat instem met die beginsels van die Bond en die verpligting van lidmaatskap aanvaar.

Art. 2: Takke: Lede kan hulself plaaslik organiseer tot takke op die grondslag van die Bond se Statute, programmas en konstitusie, maar met 'n eie huishoudelike reglement, bestuur en kas.

Art. 3: Kongres: (a) Volgens die bepaling van die Bondsbestuur of op versoek van 50 lede, na algemene kennisgewing minstens 'n maand vooruit, sal die Bond in kongres vergader met volle gesag oor algemene Bondsake in ooreenstemming met Statute, programmas en konstitusie.

(b) Alle lede het reg van sitting en stem op die kongres, terwyl elke tak verteenwoordig kan word deur een persoon wat eweveel stemme sal hê as sy tak lede het wat nie persoonlik op die kongres aanwesig is.

Art. 4: Bestuur: (a) Die Bondsbestuur, wat elke tweede jaar op 'n kongres gekies sal word, sal bestaan uit 22 lede wat soveel moontlik oor die land versprei sal wees, met 'n uitvoerende komitee van 5 lede, onder wie die Voorzitter en die Sekretaris-penningsmeester.

(b) Die Bondsbestuur sal die algemene leiding uitoefen in die optrede van die Bond en sal oor sy kragte en sy bates beskik vir die bevordering van die Bondsdoel, volgens kongresbesluite en in ooreenstemming met Statute, Programmas en Konstitusie van die Bond.

(c) Bestuursbesluite vereis 'n kworum van tien lede, tensy hulle skriftelik bekragtig word deur 'n meerderheid van die Bestuurslede.

Art. 5: Inkomste: Die Bond trek sy inkomste uit gifte, eie besigheidsonderneminge en verpligte bydraes van sy lede of ten behoeve van lede deur takke op 'n basis van minstens 5/- per lid per jaar.

Art. 6: Wysiging: Die Statute van die Bond en hierdie artikel kan nie in beginsel gewysig word nie, maar die kongres is bevoeg om die programmas en die res van die konstitusies in ooreenstemming met die Statute te wysig of aan te vul. Geen wysiginge in die program van beginsels sal egter in werking tree in geval van protes deur of numens minstens 50 leden, voordat 'n volgende kongres hulle bekragtig het nie.

Art. 7: Ontbinding: Die Bond kan alleen ontbind word deur 'n kongres by meerderheid van stemmen, wanneer ook besluit moet word oor die likwidasie en besteding van die Bond se bates deur die dan bestaande bestuur.

5. Die Pers en die Bond.

Die ontvangs van die Bond in die pers was, afgesien van verswyging, tweeledig: eensdeels goedkeurend, anderdeels afkeurend. Onder die goedkeurende beskouinge noem ons b.v. dié van Die ou Paatse, Die Volksblad, Die Kestell in die Kerkbode, Dr Hepp in Die Reformator, Dr Keizer in Die Bazuin (albei van Holland), Dr Beets in Die Heldenwereld (Noord-Amerika), Die Kerkblad. Onder die meer of minder vyandige ontboeseminge kan genoem word dié van Die Volkstem, Dr Cruise in Die Burger, Dr Cillié in Die Unie, Het Zoeklicht, The S. African Review, Dr S. P. Engelbrecht in 'n brosjure, Ons Vaderland.

Op die meeste aanvalle is indirek geantwoord in 'n offisiële uiteensetting deur die Voorzitter en die Sekretaris, onder die titel: Die Kristelik-Nasionale Bond van Calviniste in S. Afrika — Sy beginsels en sy doel. Ongelukkig is hierdie stuk deur verskeie persorgane geweier of verkort weergegee (die laaste veral in die geval van Engelse koerante). Vir die welwillende beskouinge en simpatieke bejeening ons hartlike dank.

Dnw.

L. J. DU PLESSIS,
Eresekretaris.

Noordbrug, Potchefstroom.
3 Febr. 1930.

Het Vrije Kerklied.

X.

In ons vorig artikel spraken we den wensch uit, dat de Synode niet alleen de konklusies van het rapport over het vrije Kerklied zal aannemen, maar ook een stap in die richting der praktische verwerkelijking zal doen.

Waarin zal die stap moeten bestaan?

O.I. hierin, dat er Deputaten door de Synode worden benoemd, die tot taak hebben de praktische uitvoerbaarheid van de uitbreiding van den bundel „Eenige Gezangen" te onderzoeken.

Liefst zouden we hun niet in opdracht geven om, zoo hun onderzoek gunstig uitviel, ook maar dadelijk een aantal vrije kerkliederen, welke aan de te stellen eischen voldoen, aan te bieden.

Wij zouden gaarne hun opdracht tot de praktische zijde der kwestie in het algemeen beperkt zien en niet, dat zij belast werden met het samenstellen van een bundel. De les van de Synode van Utrecht zij niet te vergeefs geleerd.

Over het principiële onderzoek stapte Leeuwarden heen en de praktische uitwerking werd aanstonds tot het laatste toe door Deputaten doorgevoerd.

Bij die uitwerking werden de bezwaren, welke bij sommigen of velen in onze kerken leven, niet ten volle onder de oogen gezien. Over de regelen, welke men opatelde, viel nog heel wat te zeggen. Maar het meest heeft de proeve van kerkliederen, welke toen aan de Synode werd voorgelegd, aan de goede zaak afbreuk gedaan. Met die proeve waren slechts weinigen ingenomen.

Daarom moet deze kwestie nu wat kalmer aangepakt. Misschien zal men er zich over verwonderen, dat wij dit als ons gevoelen uitspreken.

Wij hebben het nimmer onder stoelen of banken gestoken, dat wij warme en overtuigende voorstanders zijn van het vrije kerklied.

Wij hebben ook menigmaal er aanmerking op gemaakt, dat de kerkelijke molen vaak zoo langzaam maalt.

't Zou kunnen, dat iemand hiermee de door ons bepleite methode ten aanzien van het vrije kerklied in tegenstrijd acht.

Wij willen dan ook op dit punt gaarne rekenschap van onze gevoelens afleggen.

En dan mogen we in deze zaak de historie niet het zwijgen opleggen.

De afscheiding was over het geheel sterk tegen de gezangen gekant. Nu gold dit wel de onwettig ingevoerde „Evangelische Gezangen". Maar bij het volk ontstond de overtuiging, dat alleen de psalmen in den eeredienst thuis hoorden. Men was tamelijk wel bereid om de krasse uitdrukking: „hoerenliederen" op alle gezangen (behalve dan de „eenige") toe te passen. Later rezen in de kringen der Afscheiding andere stemmen op. Brummelkamp en anderen voerden het pleit voor de gezangen. Zelfs een bloemlezing uit de Evangelische Gezangen kon bij hen genade vinden, mits deze het kerkelijke ijk ontving. Prof. Lindeboom sprak het eens uit: „Wij hebben de kerken van het synodale juk vrijgemaakt, nu moeten wij ook de gezangen van dat juk bevrijden".

Wat was een geheel andere toon dan in de eerste jaren der Afscheiding.

Het beteekende stellig een zwenking.

Maar het Gereformeerde volk zwenkte niet mee.

Het bleef de pleitbezorgers van gezangen hoog achten, doch op dit punt volgde het hen niet.

Wat er eenmaal is ingeheld, haalt men niet zoo spoedig meer uit den grond.

In de Doleantie verliep het op gelijkaartige wijze.

De Gezangen werden aan heftige kritiek onderworpen. Alleen de psalmen (met de „eenige") werden gezongen.

Zelfs moet er een oogenblik van aarzeling bij een der leiders zijn geweest, of men niet liever tot de psalmen van Datheen zou terugkeeren.

De grief raakte de onwettig ingevoerde gezangen, waarin — en zeker niet ten onrechte — ook ketterijen werden aangewezen.

Doch in de gemeente ontstond vrijwel een algemeene opinie, dat alle gezangen uit den boeze waren.

Toen dan ook later Dr Kuyper het voor het vrije kerklied opnam, wreef men zich de oogen uit.

Men begreep deze „koersverandering" niet.

Oorzaak was natuurlijk, dat men niet scherp onderscheidde.

Maar voor een deel ligt toch ook de oorzaak hierin, dat niet van meêstaf zeer sterk de gedachte op den voorgrond werd gesteld, dat het vrije kerklied als zoodanig niet werd veroordeeld.

Nu zet men een meening, die eenmaal bij het volk wortel heeft geschoten, niet zoo plotseling om.

Alleen in den weg van overtuiging valt iets te bereiken.

Daarom moet er een nieuwe overtuiging worden gekweekt.

Dat mag men niet aan den tijd overlaten.

Men mag er niet rustig bij neerzitten.

Als we zeiden, dat die overtuiging moet worden gekweekt, sluit dit activiteit in.

Er moet rusteloos aan gearheid.

Een der doeltreffendste middelen is het opstellen van degelijke rapporten en de popularisering daarvan.

Dat geschiedt niet in een overhaast tempo.

Want dit is aan het kweken van werkelijke overtuiging niet bevorderlijk.

Daardoor kan men alleen overrompelen.

Maar dat wrekt zich later toch.

Het is wel spijtig, dat het zoo staat geschapen.

Doch we kunnen de historie niet met spons en zeem ongedaan maken.

— Ontwakende consciëntie.

Op velerlei wijze blijkt, dat de consciëntie van breede kringen in de christenlanden ontwaakt en in verzet komt tegen de bolsjewistische geloofsvervolgingen.

Het is een uitnemend denkbeeld, om de vervolgd en afzonderlijke gebieden met de gansche gemeente op te dragen voor den troon der genade.

Maar ook aan dat bidden moet zich het werken paren. De consciëntie noopt daartoe.

Ook hier moet uit de werken het geloof des gebeds worden getoond.

Doch nu staat men voor de vraag: hoe kan er gewerkt worden?

Men weet dit niet recht.

Men begrijpt wel zooveel, dat de kerk en de christelijke staat hier een roeping hebben.

De kerk door te getuigen tegen den gruwel der goddeloosheid.

De staat door te protesteeren en zoo het kan in te grijpen.

Samenwerking van waarlijk christelijke kerken, aller-